

STATISTIEKEN 2012-2022

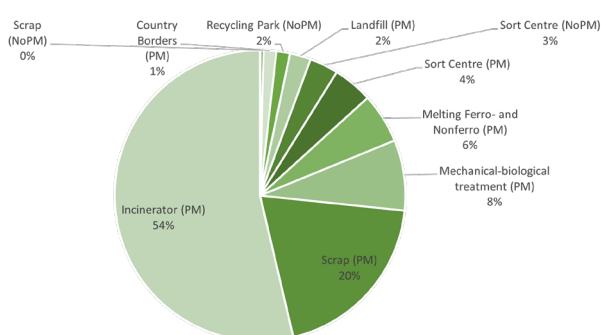
Weesbrongevoelige inrichtingen

Het FANC houdt sinds 1 januari 2012 cijfergegevens bij met betrekking tot weesbrongevoelige inrichtingen. Vanaf dan is het koninklijk besluit van 14 oktober 2011 betreffende het opsporen van radioactieve stoffen in bepaalde materiaal- en afvalstromen en betreffende het beheer van weesbrongevoelige inrichtingen van kracht.

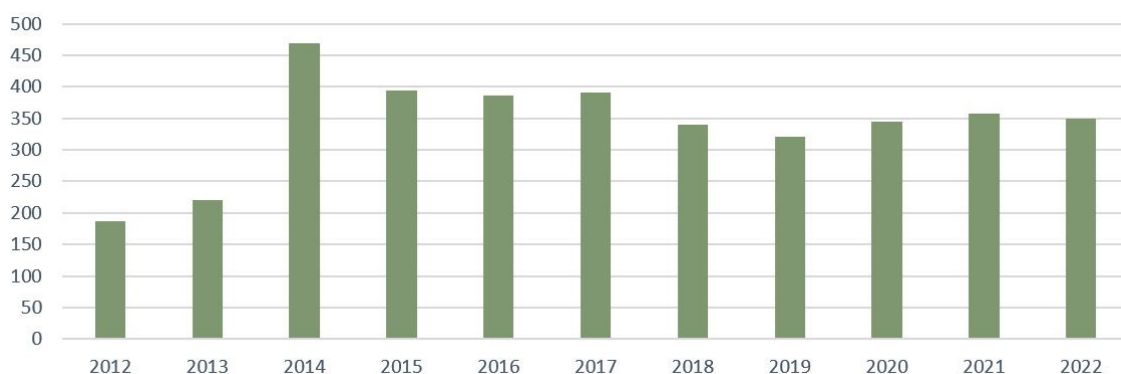
AANTAL ALARMEN TUSSEN 01/01/2012 EN 01/01/2023

In het totaal werden de afgelopen 11 jaar **3.763 alarmen** geregistreerd bij het FANC. Dat betekent gemiddeld ongeveer 28 alarmen per maand of ongeveer 7 alarmen per week. Ze worden hoofdzakelijk gedetecteerd bij inrichtingen met een meetpoort (95%), waarvan de meeste (54%) voorkomen bij verbrandingsinstallaties. Daar wordt bijna uitsluitend medisch kortlevend afval aangetroffen.

Type operator	Aantal alarmen
Schroot (geen meetpoort)	13
Landsgrens (meetpoort)	53
Recyclagepark (geen meetpoort)	57
Stort (meetpoort)	88
Sorteercentrum (geen meetpoort)	120
Sorteercentrum (meetpoort)	166
Smelten ferro en non-ferro (meetpoort)	209
Mechanisch-biologische behandeling (meetpoort)	295
Schroot (meetpoort)	740
Verbrandingsinstallatie (meetpoort)	2.022
Totaal	3.763

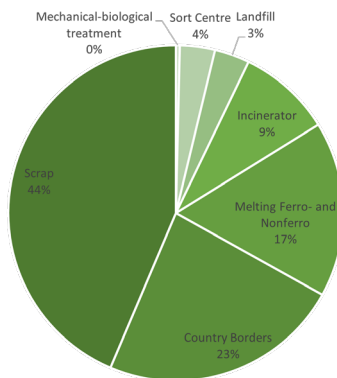
Het aantal detecties is duidelijk toegenomen sinds 2014. Dat komt doordat alle verbrandingsinstallaties vanaf dan zijn uitgerust met een meetpoort. In 2015 constateerden we een lichte daling. Dat kan deels worden verklaard door het feit dat bepaalde medische alarmen vanaf dan niet meer moesten worden gemeld.

STATISTIEKEN 2012-2022

Weesbrongevoelige inrichtingen

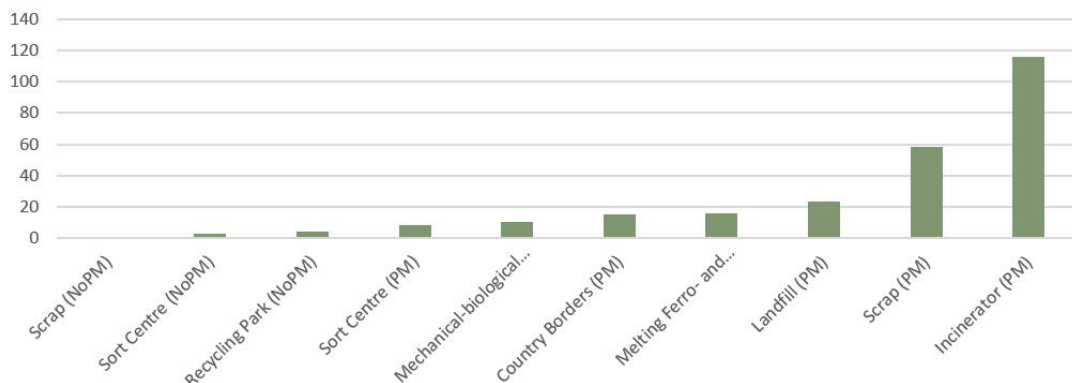
GEREGISTREERDE MEETPOORTEN

De meeste alarmen (95%) worden gegenereerd bij uitbaters van een meetpoort, wat logisch is aangezien de inkomende stromen systematisch worden gescreend. In België zijn er in het totaal **263 meetpoorten** geregistreerd. De meerderheid van de meetpoorten is terug te vinden in de schrootsector (43%). Opmerkelijk is dat het aantal meetpoorten bij verbrandingsinstallaties slechts 9% bedraagt. Toch zijn die verantwoordelijk voor maar liefst 54% van de alarmen. Dat is een problematiek die eigen is aan medisch radioactief afval en die een specifieke aanpak vereist. Deze grafiek biedt ook een overzicht van de verdeling van de overige meetpoorten binnen de verschillende sectoren in België.

AANTAL NOODZAKELIJKE INTERVENTIES DOOR EEN ERKEND DESKUNDIGE TUSSEN 01/01/2012 EN 01/01/2023

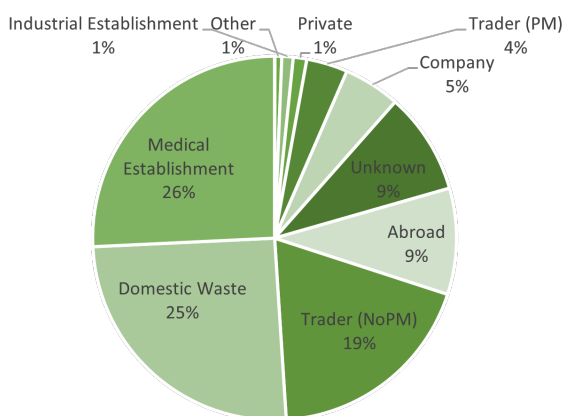
Wanneer bepaalde stralingsdosissen (of dosisdebieten) kunnen worden overschreden, moet er een beroep worden gedaan op een erkend deskundige voor de verdere afhandeling van het alarm. Die alarmen kunnen we dus beschouwen als 'gevaarlijkere alarmen'. Sinds 2012 is een interventie door een erkend deskundige 254 keer nodig gebleken, hetgeen overeenkomt met ongeveer 7% van de alarmen. In absolute cijfers waren dergelijke interventies het vaakst nodig bij verbrandingsinstallaties en schrootverwerking.

STATISTIEKEN 2012-2022

Weesbrongevoelige inrichtingen

OORSPRONG VAN DE RADIOACTIEVE LADINGEN TUSSEN 01/01/2012 EN 01/01/2023

De meest gedetecteerde alarmen zijn afkomstig van de ophaling van huisvuil (25%), van medische inrichtingen (26%) en van tussenhandelaars (19%). Die laatste zijn tussenstations zoals kleinere schroothandelaars, sorteercentra die geen meetpoort bezitten, enzovoort.

Daarnaast komt 9% van buitenlandse vrachten. Die worden hoofdzakelijk gedetecteerd aan de landsgrenzen (havens, douane, ...) of bij schrootverwerkers.

Een relatief groot aandeel (26%) is afkomstig van gekende medische inrichtingen (vergunde ziekenhuizen). In die gevallen neemt het FANC maatregelen om te voorkomen dat ze nog radioactief medisch afval naar buiten sturen. Een inspecteur van het FANC neemt contact op met de betrokken medische inrichting en vraagt om een actieplan waarmee de

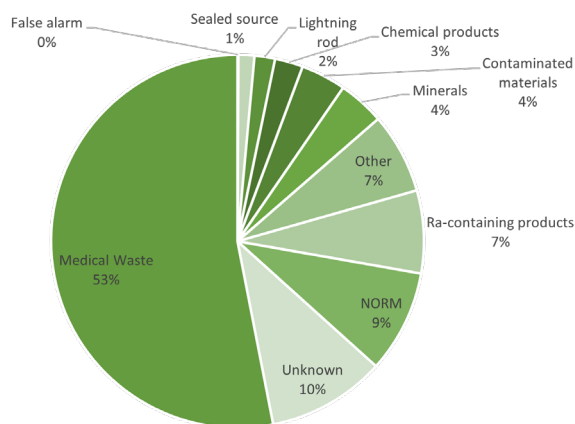
inrichting zal vermijden dat er in de toekomst nog radioactief afval de site verlaat. Na meerdere alarmen veroorzaakt door eenzelfde medische inrichting voert een inspecteur van het FANC een inspectie ter plaatse uit.

Een kleiner aandeel (1%) kan worden toegeschreven aan particulieren (bv. afleveren van mineralen, chemische radioactieve producten, bliksemafleiders).

'Industrial Establishments' zijn industriële inrichtingen die bij het FANC geregistreerd zijn en een vergunning hebben om radioactieve stoffen te gebruiken onder strenge voorwaarden en mits controles. 'Companies' daarentegen zijn bedrijven die niet vergund zijn, maar toch alarmen genereren (bv. NORM-materiaal).

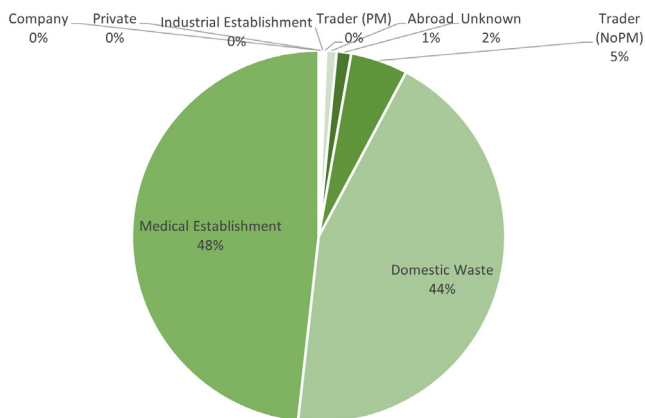
AARD VAN DE ALARMEN TUSSEN 01/01/2012 EN 01/01/2023

In 53% van alle alarmen betreft het medisch, hoofdzakelijk kortlevend afval waarvoor vervalopslag is vereist alvorens het materiaal mag worden verwerkt. Ook wanneer het NORM-materiaal betreft (9%), is er meestal geen afvoer van NIRAS vereist, maar kan het materiaal worden afgevoerd naar een erkende verwerker voor NORM-materiaal. Ook voor gecontamineerde materialen (4%) is een afvoer via NIRAS niet altijd de beste oplossing, en kan er in samenwerking met de erkend deskundige en het FANC een alternatieve oplossing worden gevonden. In de andere gevallen zal meestal een afvoer via NIRAS vereist zijn.

Weesbrongevoelige inrichtingen

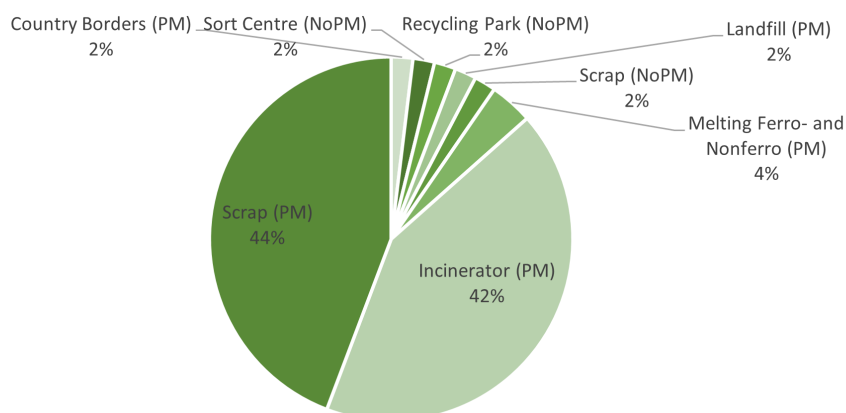
OORSPRONG VAN MEDISCHE ALARMEN TUSSEN 01/01/2012 EN 01/01/2023

Als radioactief besmet medisch afval wordt gemeld, wordt het in 44% van de gevallen bij de ophaling van huisvuil gevonden. In 48% van de gevallen kan worden achterhaald van welk ziekenhuis het afval afkomstig is. De procedure voor alarmen van medische oorsprong werd eind 2014 wel aangepast, waardoor de lading onmiddellijk kan worden verwerkt en een melding aan het FANC niet nodig is als het aantal cps gemeten door de meetpoort lager is dan 5 keer het aantal cps van de achtergrondstraling. Als het ziekenhuis gekend is, kan de lading ook in de overige gevallen onmiddellijk worden verwerkt, maar moet het wel worden gemeld aan het FANC.

WAAR WORDEN INGEKAPSELDE BRONNEN GEVONDEN?

Ingekapselde bronnen zijn potentieel de 'gevaarlijkste' bronnen. Hoewel er in het algemeen wordt aangenomen dat er bij verbrandingsinstallaties enkel medisch kortlevend afval wordt aangetroffen, blijkt dat 42% van alle ingekapselde bronnen bij verbrandingsinstallaties worden gevonden, ten opzichte van 44% bij schrootverwerkende bedrijven.

Weesbrongevoelige inrichtingen

VERKLARINGEN VAN EEN WEESBRON AAN NIRAS VOOR TENLASTENEMING DOOR HET INSOLVABILITEITSFONDS

Het FANC beslist wanneer een gevonden bron wordt beschouwd als een weesbron waarvoor de kosten ten laste worden genomen door NIRAS. Dat was al **853 keer** het geval sinds de regelgeving van kracht werd. Het wil in grote lijnen zeggen dat de eigenaar niet kan worden opgespoord, dat de vereiste registraties in orde zijn en dat de richtlijnen goed werden opgevolgd. De kosten worden dan gedragen door het insolventheidsfonds.

Slechts **23%** van de alarmen leidt tot een verklaring van een weesbron aan NIRAS voor tenlasteneming door het insolventheidsfonds. Dat heeft hoofdzakelijk te maken met het feit dat een groot aantal van de alarmen nooit leidt tot een dergelijke verklaring (bv. medisch afval, buitenlands afval en NORM-afval).

